3. SINIF · TÜRKÇE · HARF VE HECE

Satır Sonuna Sığmayan Kelimeler

Yazarken satır biterse kelimeyi nereden böleriz? Kısa çizgi (-) kuralını hece bilgisiyle birlikte öğreniyoruz.

Bu konuda neler öğreneceğim?

- ✓ Satır sonuna sığmayan kelimeyi yalnızca hece sınırından bölerim.
- ✓ Kısa çizgiyi (-) satır sonunda doğru yere koyarım.
- ✓ Satır sonunda ya da yeni satırın başında tek harf bırakmam.
- ✓ Tek heceli kelimelerin bölünmediğini bilirim.

1 Kelime Satıra Sığmazsa

Defterimize yazı yazarken bazen bir kelime satırın sonuna **sığmaz**. Bu durumda kelimeyi **hecelerinden** böleriz, satırın sonuna **kısa çizgi (-)** koyarız ve kelimenin geri kalanını alt satıra yazarız.

Bahçedeki çiçekler çok güzel koku-
yordu. Herkes onları izliyordu.

"kokuyordu" kelimesinin heceleri **ko-ku-yor-du**'dur. Satıra "koku" kısmı sığdığı için kelime **ko-ku** hecesinden sonra bölünmüştür.

Bugün sınıfta yeni bir şiir ezber-
ledik. Öğretmenimiz bizi kutladı.

2 Bölme Kuralları

📌 **Satır sonunda kelime bölerken**

- Kelime yalnızca **iki hece arasından** bölünür; hecenin ortasından bölünmez.
- Kısa çizgi **satırın sonuna** konur. Alt satırın başına ayrıca çizgi konmaz.
- Satırın sonunda ya da yeni satırın başında **tek harf bırakılmaz**.
- **Tek heceli** kelimeler (kuş, göz, tren, spor) bölünmez; sığmıyorsa tamamı alt satıra yazılır.

~~✘ kita-plık~~	✔ kitap-lık
~~✘ kal-em~~	✔ ka-lem
~~✘ a-raba~~	✔ ara-ba
~~✘ tr-en~~	✔ tren (bölünmez)

⚠️ **Dikkat!**

"a-raba" bölünmesi hece sınırında olsa bile **yanlıştır**; çünkü satır sonunda tek başına "a" harfi kalır. "o-kulumuz" da aynı sebeple yanlıştır; doğrusu "oku-lumuz"dur.

3 Bir Kelime Birkaç Yerden Bölünebilir

Uzun kelimeler birden fazla hece sınırından bölünebilir. Satıra ne kadar sığıyorsa ona göre seçeriz.

Kelime	Heceleri	Doğru bölünme yerleri
kelebekler	ke-le-bek-ler	ke- / lebekler · kele- / bekler · kelebek- / ler
arkadaşım	ar-ka-da-şım	ar- / kadaşım · arka- / daşım · arkada- / şım
pencere	pen-ce-re	pen- / cere · pence- / re

4 Adım Adım Kelime Bölme

📌 **4 adımda**

- **1.** Kelimeyi hecelerine ayır: *kü-tüp-ha-ne-ye*
- **2.** Satıra sığan son heceyi bul: *kütüp…*
- **3.** O hecenin hemen sonuna kısa çizgi koy: *kütüp-*
- **4.** Kalan heceleri alt satıra yaz: *haneye*

Hafta sonu ailemle birlikte kütüp-
haneye gittik.

💡 **Biliyor musun?**

Bilgisayarda yazı yazarken program kelimeleri kendiliğinden alt satıra geçirir. Ama defterimizde bu işi biz yaparız; bu yüzden hece bilgisi çok önemlidir.

Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Tarih: ...../...../20.....

3. SINIF TÜRKÇE · ÇALIŞMA KÂĞIDI

Satır Sonuna Sığmayan Kelimeler

1. Satır sonunda bölünen kelimeler doğruysa D, yanlışsa Y kutusunu işaretleyiniz.

İfade	D	Y
1) kulak- / lık		
2) pen- / cere		
3) kal- / em		
4) habe- / rleşme		
5) a- / raba		
6) gösteri- / şli		
7) defter- / ler		
8) sokak- / ta		

2. Satır sonuna sığmayan kelimenin doğru bölünüşünü işaretleyiniz.

1) “zambak” kelimesi nasıl bölünür?

a) zam- / bak **b)** zamb- / ak **c)** za- / mbak **d)** zamba- / k

2) “çiçek” kelimesi nasıl bölünür?

a) çiç- / ek **b)** çiçe- / k **c)** ç- / içek **d)** çi- / çek

3) “kalem” kelimesi nasıl bölünür?

a) kale- / m **b)** k- / alem **c)** kal- / em **d)** ka- / lem

4) “okulumuz” kelimesi nasıl bölünür?

a) okul- / umuz **b)** o- / kulumuz **c)** ok- / ulumuz **d)** oku- / lumuz

5) “arkadaşım” kelimesi nasıl bölünür?

a) ark- / adaşım **b)** arka- / daşım **c)** a- / rkadaşım **d)** arkadaş- / ım

6) “spor” kelimesi satır sonuna sığmıyorsa ne yapılır?

a) s- / por diye bölünür **b)** sp- / or diye bölünür **c)** Bölünmez, tamamı alt satıra yazılır **d)** spo- / r diye bölünür

7) Hangisinde kısa çizgi **doğru** kullanılmıştır?

a) Yarın okula erken gidec- / eğiz. **b)** Yarın okula erken gi / -deceğiz. **c)** Yarın okula erken gid- / eceğiz. **d)** Yarın okula erken gide- / ceğiz.

8) “elbise” kelimesi aşağıdakilerin hangisindeki gibi bölünebilir?

a) elbi- / se **b)** elbis- / e **c)** e- / lbise **d)** elb- / ise

3. Boşluklara uygun ifadeleri yazınız.

1) Satır sonuna sığmayan kelimeler _____ bölünür.

a) son harfinden **b)** harflerinden **c)** tam ortasından **d)** hecelerinden

2) Bölünen kelimenin satır sonunda kalan parçasına _____ konur.

a) kısa çizgi (-) **b)** virgül (,) **c)** ünlem (!) **d)** nokta (.)

3) Satır sonunda ya da yeni satırın başında _____ bırakılmaz.

a) tek harf **b)** boşluk **c)** üç hece **d)** iki hece

4) “tren, kuş, spor” gibi _____ kelimeler bölünmez.

a) dört heceli **b)** iki heceli **c)** üç heceli **d)** tek heceli

4. Kelimeleri iki farklı yerden bölerek yazınız.

1) kelebekler → ..... / .....

2) öğretmenim → ..... / .....

3) bilgisayar → ..... / .....

4) Satır sonunda kelime bölerek bir cümle yazınız.

.....

.....

🔑 Cevap Anahtarı

1. 1) D 2) D 3) Y 4) Y 5) Y 6) Y 7) D 8) D

2. 1) a 2) d 3) d 4) d 5) b 6) c 7) d 8) a

3. 1) d 2) a 3) a 4) d

4. 1) ke-lebekler, kele-bekler, kelebek-ler (herhangi ikisi) 2) öğ-retmenim, öğret-menim, öğretme-nim (herhangi ikisi) 3) bil-gisayar, bilgi-sayar, bilgisa-yar (herhangi ikisi)

Dijital Öğretmen · Hasan Tutuş